निरेनसाम् । योगक्षेमं सदा कुर्य्याद्भवानी भयनाशिनी । मृडानी तस्य लिङ्गस्य पूजां कुर्य्यात् सदैव हि । तत्रैव देव्याः सान्निध्यं पार्व्वत्या भक्तसिद्धिदम् । सर्व्वोपसर्गसंघातविघातकरणं परम् । कन्दुकेशं महालिङ्गं काश्यां यैर्न समर्च्चितम् । कथं तेषां भवानीशौ स्यातां सर्व्वेप्सितप्रदौ । द्रष्टव्यं च प्रयत्नेन तल्लिङ्गं कन्दुकेश्वरम् । कन्दुकेश्वरनामाऽपि श्रुत्वा वृजिनसन्ततिः । क्षिप्रं क्षयमवाप्नोति तमः प्राप्योष्णगुं यथा" । कन्दुकेशमप्यत्र ।

कन्दुपक्व त्रि० जलोपसेकं विना कन्दुपात्रे पक्वं तण्डुलादि । शुष्कतया भ्रष्टतण्डुलादौ । "कन्दुपक्वानि तैलेनेत्यादि ति०त० कूर्मपु० । कन्दुशब्दे उदा० ।

कन्दशाला स्त्री कन्दुपाकार्था शाला शा०त०(कानशाला) कन्दुपाकार्थं शालायाम् "गोकुले कन्दशालायां तैलयन्त्रेक्षुयन्त्रयोः । अमीमांस्यानि शौचानि स्त्रीषु बालातुरेषु च" स्मृतिः । [शब्दरत्ना० ।

कन्दोट पु० कदि–ओटन् । १श्वेतोत्पले २नीलोत्पले न० ।

कन्दोत पु० कन्दे मूले ऊतः वेञ्–क्त । कुमुदे । त्रिका० ।

कन्दोद्भवा स्त्री कन्दादुभवोऽस्याः । गुडुचीभेदे ।

कन्ध पु० कं जलं दधाति धा–क । १मेघे शब्दरत्ना० । तन्नामनामके २मुस्ते च ।

कन्धर पु० कं जलं शिरो व धारयति धृ–अच् । १मेघे मेदि० । तन्नामनामके २मुस्ते च । ३मारिषशाके (नटियाशाक) राजनि० । ४ग्रीवायाञ्च सारसुन्दरी । ग्रीवायां स्त्री अमरः । "कन्धराबाहुसक्थ्नाञ्च भङ्गे मध्यमसाहसम्" याज्ञ० "उत्कन्धरं दारुक इत्युवाच" माघः "कवाटवक्षाः परिणद्धकन्धरः" रघुः । [२समुद्रे पु० राजनि० ।

कन्धि स्त्री कं शिरोजलं वा धीयतेऽत्र आधारे कि । १ग्रीवायां

कन्न न० कन्यते प्राप्यते दुःखमनेन कन–गतौ वा करणे क्त । १पापे २मूर्च्छायाञ्च शब्दमाला ।

कन्यका स्त्री अज्ञाता कन्या+अज्ञातार्थे कन् क्षिपकादित्वात् नेत्त्वम् । "अष्टवर्षा भवेद्गौरी नववर्षा च रोहिणी । दशमे कन्यका प्रोक्ता अतऊर्द्ध्वं रजस्वला" स्मृत्युक्तायां दशमवर्षायां स्त्रियां तस्यादशमवर्षादर्वाक् रजोयुक्ततया अज्ञातत्वात्तथात्वम् । स्वार्थे कन् । २कन्याशब्दार्थे "राक्षसो युद्धहरणात् पैशाचः कन्यकाच्छलात् "सुवासिनीबालवृद्धगर्भिण्यातुरकन्यकाः । संभोज्यातिथिभृत्यांश्च दम्पत्योः शेषभोजनम्" याज्ञ० । "कन्यकातनयकौतुकक्रियाम्" । "संबद्धवैखानसकन्यकानि" रघुः । ३नायिकाभेदे रसमञ्जर्य्याम् स्वकीपरकीयासामान्यवनितेति प्रथमं त्रिधा विभज्य अप्रकटितपरपुरुषानुरागा परकीयेति लक्षयित्वा सा च द्विविधा परोढा कन्यका चेति विभज्य कन्यायाः पित्राद्यधीनत्वात् परकीयत्वमिति समर्थ्य अस्या गुप्ता एव सर्वाश्चेष्टा इत्युक्त्वा उदाहृतम् यथा "किञ्चित् कुञ्चितहारयष्टिसरलभ्रुवल्लिसाचिस्मितम् प्रान्तभ्रान्तविलोचनद्युतिभुजापर्य्यन्तकर्णोत्पलम् । अङ्गुल्याङ्कुरदङ्गुलीयकरुचा गण्डस्थकण्डूयनं कुर्वाणा नृपकन्यका सुकृतिनं सव्याजमालोकते"

कन्यकाजात पु० ५त० । कानीने व्यासकर्णप्रभृतौ "कानीनः कन्यकाजातोमातामहसुतोमतः" स्मृतेस्तस्य मातामहपुत्रता

कन्यकापति पु० ६त० । जामातरि शब्दरत्ना० ।

कन्यना स्त्री कन्यामाचष्टे कन्या+णिच्–भावे युच् । कन्याख्याने कन्याह्वाने । "स्तोमं जुषेथां युवशेव कन्यनाम्" ऋ०८,३५, ५, "कन्यनां कन्याह्वानम्" भा० ।

कन्यला स्त्री कनयतेर्भावे यत् कन्यं कमनीयतां लाति गृह्णाति ला–क । कन्यायाम् । "वृषण्यन्तीव कन्यला" ऋ०५,५, ३, मुद्रितपुस्तके एषा ऋक् न दृश्यते पुस्तकान्तरेऽस्ति ।

कन्यस पु० कन–अघ्न्यादि० नि० कन्यः कन्यत्वेन काम्यत्वेन सीयते अवसीयते सो–घञर्थे क । १कनिष्ठे भ्रातरि सारसुन्दरी "रामस्य कन्यसोभ्राता" रामा० । २कन्यसी कनिष्ठायां भगिन्यां स्त्री । वयोवाचित्यात् ङीष् । "अभिजित्स्पर्द्धमाना तु रोहिण्याः कन्यसी स्वसा । इच्छन्ती ज्येष्ठतां देवीं तपस्तप्तुं वनं गता" भा० व० २३९अ० । ३अधमे त्रि० "कन्यसं षडभिरुद्दिष्टम्" अङ्गुलिपरिमाणे कालि० पुरा० ।

कन्या स्त्री कन–यत् अघ्न्या० नि० । "कन्यायाः कनीन् चेति निर्देशात् "वयसि प्रथम" पा० न ङीष् । १अनूढायां स्त्रियां २अनूढदुहितरि "अकृतोपयमा कन्या" सा०द० । ३मेषादितः षष्ठे राशौ च । निरुक्तौ ४,१५ । अन्यैव निरुक्तिरुक्ता । "कन्या कमनीया भवति क्वेयं नेतव्येति कमनेनानीयते इति वा कनतेर्वा स्यात् कान्तिकर्मणः" तत्र सत्र पृषो० साधु । भा०व० ३०६अ० अन्यैव निरुक्तिर्दर्शिता "सर्वान् कामयते यस्मात् कमेर्धातोश्च भाविनि ! । तस्मात् कन्येह सुश्रोणि ! स्वतन्त्रा वरवर्णिनि !" ३योषिन्मात्रे । "अहल्या द्रौपदी कुन्ती तारा मन्दोदरी तथा । पञ्च कन्याः स्मरेन्नित्यं महापातकनाशनम्" पुरा० । "आचारलाजैरिव पौरकन्याः" रघुः ४दुहितृमात्रे "नरेन्द्रकन्यास्तमवाप्य सत्पतिम्" रघुः ।